

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра філософії та суспільних наук
Навчальний рік 2023-2024

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«СОЦІОЛОГІЯ МЕДИЦИНИ»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент: нормативний

Форма здобуття освіти: очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 224 «Технології медичної діагностики та лікування»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) «Лабораторна діагностика»

Другого магістерського рівня вищої освіти

Курс 1

Силабус освітнього компоненту
розглянуто на засіданні кафедри
філософії

Протокол від
“29” серпня 2023 року №1

В.о. завідувача кафедри

_____ В.В. Дейнека
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної підготовки

Протокол від
“31” серпня 2023 року №1

Голова

_____ О.Ю. Вовк
(підпис) (прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Марущенко Олег Анатолійович – доцент кафедри філософії та суспільних наук, кандидат соціологічних наук, доцент.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1) Марущенко Олег Анатолійович – доцент кафедри філософії та суспільних наук, кандидатсоціологічних наук, доцент.

Професійні інтереси: соціологічні дослідження, соціально-емоційне навчання, гендерні студії, сучасні методики викладання соціо-гуманітарних дисциплін.

Посилання на профайл викладача:

<http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=8581>

Контактний телефон: +380991654389

Корпоративна пошта викладача: oa.marushchenko@knmu.edu.ua

2) Дейнека Володимир Васильович, старший викладач кафедри філософії та суспільних наук.

Професійні інтереси: філософія, історія філософії, етика, логіка, релігієзнавство.

Посилання на профайл викладача:

<http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=124>

<https://publons.com/researcher/3947072/volodymyr-deineka/>

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Bmd0nGkAAAAJ>

<https://orcid.org/0000-0001-7228-897X>

Контактний телефон: +380967725740

Корпоративна пошта викладача: yv.deineka@knmu.edu.ua

3) Москвін Ярослав Вікторович, асистент кафедри філософії та суспільних наук

Професійні інтереси: антропологія, етична теорія, філософія мистецтва.

Профайл викладача:

<http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=15391>

Контактний телефон: +380988524412

Корпоративна пошта викладача: yv.moskvin@knmu.edu.ua

4) Фідровська Марія Георгіївна, асистентка кафедри філософії та суспільних наук

Професійні інтереси: соціологія, філософія, релігієзнавство

Посилання на профайл викладача:

<https://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=17751>

Контактний телефон: +380505952945

Консультації очні:

відповідно до графіку відпрацювань на кафедрі (за попередньою домовленістю);

Консультації онлайн:

на одній з платформ: Moodle, ZOOM, Google Meet, згідно з графіком.

Локація: м. Харків, пр. Науки, 4, 3 поверх, к. 118

роб. тел. (057) 707-73-38, електронна пошта: kaf.5med.filosofii@knmu.edu.ua

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Соціологія медицини» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Лабораторна діагностика» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування».

Опис освітнього компоненту (анотація): Вивчення дисципліни «Соціологія медицини» спрямоване на введення студентів у простір соціального пізнання, формування поглибленого уявлення про соціальну реальність, характеристику соціальних явищ і процесів в контексті цілісного уявлення про суспільство, ознайомлення з соціологічними візіями щодо сфери медицини та охорони здоров'я й діяльності лікаря, інтерпретації людської поведінки під соціологічним кутом зору. Вивчення дисципліни «Соціологія медицини» сприятиме кращому розумінню ролі та місця людини у суспільстві, зокрема особливостей соціалізації особистості, системи соціальних статусів та ролей.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є суспільство як цілісна система, особистість як продукту культури, медицина та система охорони здоров'я як соціального інституту, а також принципи й закономірності побудови соціальних зв'язків.

Міждисциплінарні зв'язки: «Соціологія медицини» має, передусім, зв'язки з дисциплінами філософського та етико-правового спрямування.

Пререквізити: Для вивчення дисципліни є бажаним попереднє засвоєння інших предметів суспільно-гуманітарного напрямку, натомість, це не є обов'язковим.

Постреквізити: «Професійна психологія та управління конфліктами», «Соціальна медицина», «Медичне право. Професійна етика та деонтологія».

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4270>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту є формування соціологічного бачення суспільства як цілісної системи, особистості як продукту культури, медицини та системи охорони здоров'я як соціального інституту, а також принципів й закономірностей побудови соціальних зв'язків.

1.2. Основними завданнями освітнього компоненту є допомогти студентам скласти чітке уявлення про соціологічні підходи та методи аналізу соціальної реальності; ознайомити студентів з понятійно-категоріальним апаратом і з основними дефініціями та концепціями соціології; сформуванню цілісного уявлення про суспільство, принципи й закономірностей побудови соціальних зв'язків;

показати процес і механізми формування особистості, вписаної у суспільний контекст;

розкрити соціологічний підхід до вивчення медицини та системи охорони здоров'я й діяльності лікаря.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПІ та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування студентами компетентностей:

Інтегральна: Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми під час професійної діяльності в сфері лабораторної медицини або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, з метою комплексної оцінки морфологічного та функціонального стану органів і систем пацієнтів; встановлення лабораторного діагнозу, проведення санітарно-гігієнічної експертизи.

Загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК05. Здатність вчитись і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Здатність працювати автономно.

ЗК09. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні):

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Застосовувати професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування.

ПРН 3. Володіти та застосовувати знання та уміння із загальної та професійної підготовки при вирішенні спеціалізованих завдань.

ПРН 7. Демонструвати поглиблення базових знань за допомогою самоосвіти, демонструвати уміння представити і оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег, демонструвати здатність обміну досвідом з іншими спеціалістами.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

Здатність висловлювати та відстоювати власну позицію;

Вміння критично мислити;

Вміння самостійно приймати рішення;

Брати відповідальність за власні рішення;

Комунікабельність, ініціативність;

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів: 3	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Нормативний	
Загальна кількість годин: 90	Спеціальність: 224 «Технології медичної діагностики та лікування» (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр	
		2-й	
Годин навчання: аудиторних – 34 самостійної роботи студента – 56	Освітній ступінь: магістр ОПП «Лабораторна діагностика»	14 год.	–
		Практичні	
		20 год.	–
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		56 год.	–
		Індивідуальні завдання: –	
Вид контролю: диф. залік			

2.1. Опис освітнього компонента

2.2.1. Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Соціологія медицини у структурі соціологічного знання. Соціальні причини захворювань	2	вступна
2	Конкретно-соціологічні дослідження в соціології медицини	2	тематична
3	Суспільство та його структура. Медичні працівники як соціальна група.	2	тематична
4	Медицина і сфера охорони здоров'я як соціальні інститути. Соціальна стратифікація та здоров'я	2	тематична

5	Особистість лікаря та особистість пацієнта у фокусі соціології медицини	2	тематична
6	Девіація та її сутність. Теорії девіації. Взаємозв'язок девіації та медицини	2	тематична
7	Конфлікти та їх специфіка у медичному середовищі	2	підсумкова
	Всього годин	14	

2.2.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Соціологія медицини у структурі соціологічного знання. Історія розвитку соціології медицини	2	Розповідь, пояснення, аналітичний	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне)
2	Конкретно-соціологічні дослідження в соціології медицини	2	Презентація, Розповідь, синтетичний	Реферат Усне опитування
3	Соціальні причини захворювань	2	Розповідь, пояснення, індуктивний	Перевірка творчих робіт, доповідь, виступ на задану тему
4	Суспільство та його структура. Медичні працівники як соціальна група.	2	Пояснення Аналітико-синтетичний	Усне опитування, Індивідуальні завдання
5	Медицина і сфера охорони здоров'я як соціальні інститути	2	Розповідь, пояснення, аналітичний	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне)
6	Соціальна стратифікація та здоров'я	2	Розповідь, пояснення, дедуктивний	Перевірка творчих робіт, доповідь, виступ на задану тем
7	Особистість лікаря та особистість пацієнта у фокусі соціології медицини	2	Розповідь, пояснення, дедуктивний	Анотації, Тестовий контроль
8	Культура як об'єкт соціології. Субкультура медичних працівників і лікарська діяльність: ціннісно-нормативний аспект	2	Розповідь, пояснення, дедуктивний	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне) Стенова доповідь

9	Девіація та її сутність. Теорії девіації. Взаємозв'язок девіації та медицини	2	Аналітико-синтетичний, дедуктивний	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне) Реферат
10	Конфлікти та їх специфіка у медичному середовищі	1	Презентація, Аналітико-синтетичний, частково-пошуковий	Перевірка есе Залік
11	Диференційований залік	1	диф. залік	Перевірка робіт
	Всього годин	20		

2.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Соціологія медицини у структурі соціологічного знання. Історія розвитку соціології медицини	4	Робота з джерелами	Виступ на задану тему
2	Конкретно-соціологічні дослідження в соціології медицини	10	Підготовка соціологічної анкети	Перевірка анкет
3	Соціальні причини захворювань	6	Підготовка виступу (презентації),	Перевірка творчих робіт
4	Суспільство та його структура. Медичні працівники як соціальна група.	3	Робота з джерелами	Виступ на задану тему
5	Медицина і сфера охорони здоров'я як соціальні інститути	6	Підготовка есе. Проблемний, дослідницький	Перевірка творчих робіт
6	Соціальна стратифікація та здоров'я	6	Підготовка виступу (презентації)	Виступ на задану тему
7	Особистість лікаря та особистість пацієнта у фокусі соціології медицини	6	Підготовка есе	Перевірка творчих робіт
8	Культура як об'єкт соціології. Субкультура медичних працівників і лікарська діяльність: ціннісно-нормативний аспект	3	Робота з джерелами	Виступ на задану тему

9	Девіація та її сутність. Теорії девіації. Взаємозв'язок девіації та медицини	6	Проблемний, дослідницький	Виступ на задану тему
10	Конфлікти та їх специфіка у медичному середовищі	6	Підготовка есе	Перевірка творчих робіт
	Всього годин	56		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 № 181.

Контроль поточної навчальної діяльності здійснюється викладачем академічної групи на кожному практичному занятті відповідно до нижчезазначених видів діяльності з використанням певних критеріїв оцінювання:

1. УСНА ВІДПОВІДЬ:

“відмінно” ставиться за повну, вичерпну відповідь на основні питання, а також на додаткові питання викладача. При цьому студент повинен продемонструвати глибоке знання основного теоретичного матеріалу з дисципліни, вміння логічно і творчо мислити, аргументувати основні положення, вдало ілюструвати їх прикладами із життя або художньої літератури, продемонструвати вміння відстоювати власну точку зору при розв'язанні задач, проблемних ситуацій, спираючись при цьому на добре володіння основною термінологією дисципліни.

“добре” загалом залишаються ті ж вимоги, що й для оцінки **“відмінно”**, при недостатньо повній відповіді на деякі питання.

“задовільно” виставляється, якщо студент засвоїв основні положення курсу, володіє необхідним мінімумом понять, може використати їх при розв'язанні задач. При цьому можливі нечіткі відповіді на деякі основні і додаткові питання, а також репродуктивність мислення.

“незадовільно” ставиться тоді, коли не виконуються названі вище вимоги.

2. ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДОПОВІДІ (РЕФЕРАТУ) В АУДИТОРІЇ:

“відмінно” ставиться за вміння чітко, зрозуміло донести основні положення проблеми в межах наданого для цього часу (7-10 хвилин), за відповіді на запитання аудиторії, за вміння володіти її увагою, а також за емоційно натхнений контекст доповіді і належне технічне оформлення реферату відповідно до вимог наукових праць.

“добре” ставиться при виконанні вище визначених умов, але при недостатньо повному виконанні їх обсягів.

“задовільно” ставиться, якщо студент демонструє виключно репродуктивний підхід до викладання проблеми без елементів творчості, без належного оформлення тексту реферату.

“незадовільно” ставиться у тому випадку, коли студент не в змозі презентувати реферат, не володіє матеріалом, який у ньому викладений, а також у тому випадку, якщо реферат взагалі не підготовлений.

3. СТЕНДОВА ВІДПОВІДЬ:

“відмінно” ставиться за повну, вичерпну відповідь на поставлене питання, коли студент має продемонструвати не тільки глибоке знання основного теоретичного матеріалу з дисципліни, а і вміння логічно і творчо мислити, аргументувати основні положення, спираючись при цьому на добре володіння основною термінологією дисципліни.

“добре” - загалом залишаються ті ж вимоги, що й для оцінки **“відмінно”** при недостатньо повній або вірній відповіді на питання.

“задовільно” виставляється, якщо відповідь є нечіткою, недостатньо аргументованою, неповною або у більшій мірі невірною.

“незадовільно” ставиться тоді, коли відповідь відсутня або є невірною.

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни та підсумкового заняття (ПЗ) студенту виставляється оцінка за національною 4-бальною шкалою. Підсумковий бал з ПНД визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 1.

Таблиця 1. Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу:

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		

4.35-4,36	174	3.57-3,59	143
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141
4.27-4,29	171	3.5-3,51	140
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139

3.2. Питання до заліку:

1. Особливості соціології, її об'єкту, предмету та функцій.
2. Історичні тенденції розвитку соціологічного знання, його специфіка.
3. Місце соціології в системі суспільних і гуманітарних наук.
4. Зміст і призначення, різновиди конкретно-соціологічних досліджень.
5. Програма соціологічного дослідження та її розділи.
6. Методи збору соціологічної інформації. Різновиди опитування.
7. Вимоги до соціологічної анкети, її структура, класифікація запитань у соціологічній анкеті. Шкали у соціологічній анкеті.
8. Суспільство як об'єкт соціологічного аналізу. Ознаки суспільства.
9. Історичні типи суспільства.
10. Різноманітні підходи щодо природи розвитку суспільства. Еволюція і революція як два шляхи розвитку суспільства.
11. Соціальні групи: сутність і класифікація.
12. Соціальні інститути: функції, структура, види. Феномен інституціоналізації.
13. Типи стратифікаційних структур. Теорії соціальної стратифікації.
14. Маргінальність як соціальне явище: сутність і причини.
15. Сутність соціальної мобільності, її канали і динаміка. Різновиди соціальної мобільності.
16. Особистість як об'єкт соціологічного аналізу. Завдання соціології щодо вивчення особистості.
17. Співвідношення понять "людина", "індивід", "особистість", "індивідуальність". Структури особистості.
18. Поняття соціального статусу. Вроджені, приписані та набуті статуси.
19. Визначення соціальної ролі. Мережа ролей. Рольовий набір. Рольовий конфлікт.
20. Типологія особистості. Соціально-культурні детермінанти формування типу особистості.
21. Ідеальний, модальний, базисний типи особистості.
22. Соціалізація особистості. Агенти соціалізації та їх роль у формуванні особистості.
23. Ресоціалізація та десоціалізація особистості.
24. Теорії особистості.
25. Поняття культури в соціології. Культура як соціальний феномен.
26. Основні елементи культури. Матеріальна і духовна культура.
27. Форми і види культури.
28. Етноцентризм, ксеноцентризм, культурний релятивізм.
29. Субкультура, її форми та складові. Різновиди субкультур. Сучасні молодіжні субкультури.
30. „Стать” і „гендер” – сутнісне розмежування понять.

31. Місце гендеру у ціннісно-нормативній системі суспільства.
32. Гендерна нерівність і сексизм у сучасному суспільстві.
33. Гендерні стереотипи як інструмент гендерної поляризації, сегрегації й утвердження гендерної нерівності в суспільстві.
34. Гендерна соціалізація: зміст і механізми.
35. Специфіка соціальної поведінки.
36. Соціальні норми як регулятор соціальної поведінки. Соціальний контроль як механізм соціальної регуляції поведінки.
37. Конформізм і девіація. Три компоненти девіації. Основні підходи до аналізу причин девіантної поведінки.
38. Біологічні, психологічні та культурологічні теорії девіації.
39. Соціологічні теорії девіації.
40. Основні види та форми девіантної поведінки.
41. Фактори ризику девіантної поведінки.
42. Форми девіантної поведінки та лікарська.
43. Соціологія конфлікту як галузь соціологічної науки. Соціологічні пояснення природи конфлікту.
44. Конфлікт як соціальне явище. Види конфлікту. Структура конфлікту. Учасники конфлікту та їх ролі в ньому.
45. Основні джерела та передумови конфлікту у медичному середовищі. Предмет конфлікту у медичному середовищі.
46. „Сім'я” і „шлюб”: сутнісне розмежування двох понять. Сім'я як соціальна цінність.
47. Різновиди сім'ї і шлюбу.
48. Соціальні функції сім'ї.
49. Особливості сім'ї та шлюбу у сучасному суспільстві.
50. Медична соціологія як галузь соціології: предмет та завдання.
51. Основні сучасні світові тенденції розвитку медицини та сфери охорони здоров'я.
52. Соціологічне значення понять «здоров'я» та «хвороба». Етапи становлення: нормоцентричний, нозоцентричний, вірогідностний.
53. Соціологічне значення понять „спосіб життя” і „якість життя”. Статусні індикатори якості життя.
54. Основні соціальні причини і фактори захворювань.
55. Моделі медицини: «гіппократівська модель медицини», «саморегулятивно-профілактична модель».

3.3. Правила оскарження оцінки: кожний студент має право на оскарження отриманої оцінки, для чого передусім, має звернутися до свого викладача, а за необхідності – до завідувачки кафедри, професорки Карпенко К.І. (головний корпус, 3-ій поверх, к. 117; на електронну пошту ki.karpenko@kntmu.edu.ua).

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Силабус та сам процес викладання дисципліни враховує можливість повноцінного залучення здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Кафедра філософії – це простір, вільний від будь-якої дискримінації, дружній до осіб з особливими освітніми потребами.

Академічні очікування від студентів/-ок. Вимоги до курсу

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його. Відпрацювання відбувається онлайн та/або оффлайн згідно «Положення про порядок відпрацювання студентами Харківського національного медичного університету навчальних занять» та відповідно до графіку прийому відпрацювань, розміщеному на інформаційному стенді кафедри / на сторінці кафедри на платформі Moodle.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час **лекційного заняття** студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії. Основні «так» і «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача (так само в онлайні);
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику під час занять.

Порядок інформування про зміни у силабусі. Викладач зобов'язаний проінформувати студентство про зміни, внесені до силабусу. Оновлений силабус розміщується на офіційному сайті університету відповідно до встановленого порядку.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Навчання в рамках дисципліни відбувається згідно Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті. Усі факти порушення академічної доброчесності як з боку студента, так і з боку викладача можуть бути винесені на розгляд Комісії з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами.

Кафедра філософії та суспільних наук підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук. Використання електронних гаджетів допускається виключно в навчальних цілях і з дозволу викладача.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Соціологія. Загальний курс. 3-тє вид. Підручник. /М.П. Лукашевич, М.В. Туленков/. К.: Каравела, – 2020. – 395 с.
2. Загальна соціологія: [хрестоматія] / концепція, упоряд., перекл. А. В. Фурман, В. С. Біскуп, О. С. Морщакова. К. : Видавництво Ліра-К, – 2019. – 354 с.
3. Cockerham William C. Medical Sociology. – 14th ed., N.Y.: Routledge, 2017. – 452 p. <https://doi.org/10.4324/9781315618692>
4. Little William, Mc Givern Ron Introduction to Sociology. – 2nd Canadian Edition. – 2016. // Режим доступу:
<https://opentextbc.ca/introductiontosociology2ndedition/>

Допоміжна

1. Соціологія: навчальний посібник / О. Б. Петінова. – Одеса: Видавництво «Магістр», 2019. – 260 с.
2. Giddens A., Philip W.S. Sociology. 9th edition. Cambridge: Polity Press. – 2021. – 1152 p.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4270>

